

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι.Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 1667**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Πολιτική Γραμματεία Υφυπουργού
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΘΕΜΑ: Αιτήματα των Συνταξιουχικών Σωματείων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.1312/9-12-2022 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Απόστολο Αβδελά, και όσον αφορά τα αιτήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου μας και αφορούν συνταξιοδοτικής φύσης θέματα, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Αναφορικά με την αύξηση του ποσού των καταβαλλόμενων συντάξεων.

Με την παρ. 4α του άρθρου 25 του ν. 4670/2020 προβλέπεται ότι από 1.1.2023 το συνολικό ποσό της σύνταξης των συνταξιούχων αυξάνεται κατ' έτος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με βάση τον συντελεστή που προκύπτει από το άθροισμα του ετήσιου ποσοστού μεταβολής του ΑΕΠ συν το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου δείκτη τιμών καταναλωτή του προηγούμενου έτους, διαιρούμενου δια του δύο (2) και δεν υπερβαίνει το ποσοστό μεταβολής του μέσου ετήσιου γενικού δείκτη τιμών καταναλωτή.

Για όσους εκ των ανωτέρω συνταξιούχων η σύνταξη έχει επανυπολογισθεί βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει, και διατηρούν θετική προσωπική διαφορά, δηλαδή το καταβαλλόμενο ποσό των προ του επανυπολογισμού συντάξεών τους είναι μεγαλύτερο εκείνου που προκύπτει από τον υπολογισμό τους σύμφωνα με τον πίνακα 2 της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016, οι ανωτέρω κατ' έτος αναπροσαρμογές συμψηφίζονται με το ποσό

της προσωπικής τους διαφοράς και μέχρι εξάντλησης αυτού, οπότε θα υπάρξει στη συνέχεια αναπροσαρμογή στο καταβαλλόμενο ποσό και αυτών των συντάξεων.

2. Αναφορικά με τη θέσπιση κατώτατου ορίου σύνταξης.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όπως αυτό διαμορφώθηκε με την ψήφιση του ν. 4387/2016 και ισχύει, δεν υφίσταται κατώτατο όριο σύνταξης στις συντάξεις λόγω γήρατος. Κατώτατο όριο σύνταξης προβλέπεται μόνο στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης λόγω θανάτου και λόγω αναπηρίας ή θανάτου που οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Ειδικότερα, από 13.5.2016 θεσπίστηκε νέος τρόπος υπολογισμού των συντάξεων που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ και από την ημερομηνία αυτή και εφεξής οι καταβαλλόμενες κύριες συντάξεις από τον e-ΕΦΚΑ υπολογίζονται με βάση τα άρθρα 7, 8 & 28 του ν.4387/2016, όπως ισχύουν, και αποτελούνται από μέρος της εθνικής σύνταξης και μέρος της ανταποδοτικής σύνταξης.

Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης υπολογίζεται με βάση τις συντάξιμες αποδοχές των άρθρων 8 και 28 του ως άνω νόμου, τον χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 αυτού και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης του άρθρου 8 του ίδιου νόμου.

Η εθνική σύνταξη αποτελεί μη ανταποδοτική παροχή, χρηματοδοτούμενη από τον κρατικό προϋπολογισμό, καταβάλλεται σε όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εξ ιδίου δικαιώματος ή ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση, και, *όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση του ν.4387/2016*, θεσπίστηκε για την διασφάλιση επαρκούς αναπλήρωσης εισοδήματος για τους συνταξιούχους. Κατά την πρώτη εφαρμογή του εν λόγω νόμου η εθνική σύνταξη προσδιορίστηκε στα 384 ευρώ και αναπροσαρμόζεται από 1.1.2023 και κατ' έτος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016, όπως ισχύει. Από τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι η εθνική σύνταξη δεν αποτελεί κατώτατο όριο σύνταξης, καθώς συγκαταβάλλεται μαζί με την ανταποδοτική σύνταξη και αποτελεί μέρος της συνολικά καταβαλλόμενης κύριας σύνταξης.

3. Αναφορικά με την καταβολή των αναδρομικών ποσών από περικοπές συντάξεων.

Όσον αφορά τις κύριες συντάξεις, με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν.4714/2020 (148 Α'), όπως ισχύει, προβλέφθηκε, σε συμμόρφωση με τις αριθμ. 1439-1443/2020 αποφάσεις του ΣτΕ, για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα η επιστροφή των ποσών μειώσεων συντάξεων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 4051/2012 (Α 40) και του άρθρου πρώτου Παρ. ΙΑ Υποπαρ. ΙΑ.5 περ. 1 του ν. 4093/2012 (Α 222) κατά το χρονικό διάστημα 6/2015-5/2016. Ειδικά για τους συνταξιούχους του πρώην Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), τα προς επιστροφή ποσά υπολογίζονται με βάση τις μειώσεις που επιβλήθηκαν

στις κύριες συντάξεις τους κατ' εφαρμογή της αριθ. 476/28-02-2012 (B 499) απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

Ομοίως, με τις διατάξεις του άρθρου 33 του ν.4734/2020 (196, Α'), σε συμμόρφωση της Διοίκησης με τις ανωτέρω αποφάσεις του ΣτΕ, προβλέφθηκε για τους συνταξιούχους του δημόσιου τομέα, τους συνταξιούχους υπαλλήλους των ΟΤΑ και των ΝΠΔΔ που διέπονται από το ίδιο με τους δημοσίους υπαλλήλους συνταξιοδοτικό καθεστώς και τους συνταξιούχους υπαλλήλους του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος και των ασφαλιστικών Ταμείων του προσωπικού Σιδηροδρομικών Δικτύων, που διέπονται από το καθεστώς του ν.δ. 3395/1955 (Α' 276), η επιστροφή αναδρομικά ποσών μειώσεων συντάξεων τα οποία αντιστοιχούν σε περικοπές και μειώσεις κύριων συντάξεων των ως άνω κατηγοριών συνταξιούχων, οι οποίες επιβλήθηκαν κατ' εφαρμογή της Υποπαρ. Β3 της Παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 κατά το χρονικό διάστημα 6/2015 έως 5/2016.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω εκδόθηκαν οι αριθ Φ.11321/35005/1528/13.10.2020 και 37311/1610/13.10.2020 (4536 Β) κοινές υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες εξειδικεύτηκε ο τρόπος επιστροφής των ποσών μειώσεων συντάξεων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, αντίστοιχα. Στις εν λόγω ΚΥΑ προβλέπεται ρητά ότι κατά την καταβολή των σχετικών ποσών δεν διενεργείται παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 4172/2013 (Α 167), ούτε και παρακράτηση ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 43Α του ίδιου νόμου.

Σύμφωνα εξάλλου με την παράγραφο 4 του άρθρου 114 του ν.4714/2020, όπως ισχύει, με την καταβολή των ποσών της παρ. 1 οι αξιώσεις των συνταξιούχων του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα αντίστοιχα για ποσά που αντιστοιχούν σε περικοπές, μειώσεις και καταργήσεις κύριων, επικουρικών συντάξεων, επιδομάτων αδείας και εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, κατά το χρονικό διάστημα από τις 11.6.2015 έως τη δημοσίευση του ν. 4387/2016, δυνάμει των νόμων 4051/2012 και 4093/2012, αποσβένονται, ενώ η προβλεπόμενη απόσβεση δεν καταλαμβάνει τις εκκρεμείς ενώπιον των δικαστηρίων δίκες κατά τον χρόνο δημοσίευσης του σχετικού νόμου.

Σημειώνεται ότι, αναφορικά με τα παραπάνω έχουν εκδοθεί οι 1403-1407/2022 αποφάσεις Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες κρίθηκε ότι οι διατάξεις του άρθρου 114 του ν.4714/2020 δεν αντίκειται στα άρθρα 17 και 25 του Συντάγματος και το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ.

4. Αναφορικά με την επαναχορήγηση της 13ης και 14ης σύνταξης.

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών ορίων και δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν βάση του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013 – 2016, με την Υποπαρ. 4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 προβλέφθηκε η κατάργηση από 1.1.2013 των

επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, καθώς και του επιδόματος αδείας που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2592/1998 και του άρθρου Μόνου του ν. 3847/2010 για τους συνταξιούχους του Δημοσίου. Αντίστοιχα, με την παρ. 3 της Υποπαρ. 6 της παρ. ΙΑ του ίδιου άρθρου και νόμου, προβλέφθηκε η κατάργηση από την ως άνω ημερομηνία των επιδομάτων και δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας, που προβλέπονται από οποιαδήποτε γενική ή ειδική διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη ή καταστατική διάταξη για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων και τομέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, καθώς και του ΟΓΑ, του ΝΑΤ και της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στη συνέχεια, με τις διατάξεις του άρθρου 120 του ν. 4611/2019 (Α' 73) προβλέφθηκε η χορήγηση 13^{ης} σύνταξης στους δικαιούχους κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου, στους δικαιούχους προσυνταξιοδοτικής παροχής και στους δικαιούχους επιδομάτων σύνταξης με αιτία την αναπηρία, το ύψος της οποίας καθοριζόταν με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο αντικαταστάθηκε με το άρθρο 47 του ν. 4670/2020 και διαμορφώθηκε με το άρθρο 74 του ν. 4837/2021, με τα οποία καταργήθηκε η χορήγηση της 13^{ης} σύνταξης και προβλέφθηκε η εγγραφή από 1.1.2020 δαπάνης ύψους 0,5% του ΑΕΠ στον ετήσιο κοινωνικό προϋπολογισμό, από την οποία καλύπτεται η δαπάνη που δημιουργείται ετησίως σε εφαρμογή των αριθμ. 1890/2019 και 1891/2019 αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας και τυχόν πλεόνασμα μεταφέρεται στον e-ΕΦΚΑ προκειμένου να καλυφθούν παροχές πρόνοιας και υγείας και δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης. Σημειώνεται ότι η κατάργηση της χορήγησης της 13ης σύνταξης του άρθρου 120 του ν.4611/2019, της οποίας το ετήσιο κόστος εκτιμήθηκε στο 0,5% του ΑΕΠ, κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να είναι δυνατή η κάλυψη του κόστους νέων πολιτικών, όπως η άρση των περικοπών στις επικουρικές συντάξεις, η αύξηση των κύριων συντάξεων λόγω των νέων αυξημένων ποσοστών αναπλήρωσης του ν. 4670/2016, καθώς και η χρηματοδότηση πολιτικών πρόνοιας, κοινωνικής αλληλεγγύης και υγείας.

Σημειώνεται ακόμη ότι για την ενίσχυση ειδικά των χαμηλοσυνταξιούχων, με το άρθρο 25 του ν. 4865/2021 και υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 αυτού, χορηγήθηκε έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε όσους κατά τον μήνα Νοέμβριο του 2021 ελάμβαναν οριστική ή προσωρινή κύρια σύνταξη ή προκαταβολή κύριας σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, ενώ με το άρθρο πεντηκοστό τρίτο του ν. 4917/2022 (67 Α), υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του ίδιου άρθρου, χορηγήθηκε η καταβολή ανάλογης έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης ευάλωτων συνταξιούχων για το Πάσχα του 2022.

Τέλος, με την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4997/2022 (219 Α) και υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 2 αυτού, προβλέπεται η χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης ύψους διακοσίων πενήντα (250) ευρώ σε όσους κατά τον μήνα Νοέμβριο 2022 ελάμβαναν οριστική ή προσωρινή κύρια σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας, προσυνταξιοδοτική παροχή, αναπηρικά επιδόματα που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ ή συνταξιοδοτικές παροχές της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016.

Συνολικότερα πάντως, τα τελευταία 2,5 χρόνια με συγκεκριμένες παρεμβάσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα, μεγάλη μερίδα των συνταξιούχων είδαν αυξήσεις στο εισόδημα τους.

Αναλυτικότερα:

1) Αυξήσεις στις κύριες συντάξεις

- Μόνιμες αυξήσεις σε συνταξιούχους με 30 χρόνια ασφάλισης και άνω με τον ν. 4670/2020 (Νόμου Βρούτση). Πάνω από 225.000 συνταξιούχοι είδαν μόνιμες αυξήσεις λόγω της αναπροσαρμογής των ποσοστών αναπλήρωσης.
- Οι αυξήσεις κυμαίνονται από 0,56% έως 7,21% (αναλόγως των χρόνων ασφάλισης) στο ανταποδοτικό τμήμα της σύνταξης.

2) Αυξήσεις στις επικουρικές συντάξεις

- Ακυρώθηκε νομοθετικά η περικοπή όσων είχαν άθροισμα μηνιαίας κύριας και επικουρικής άνω των 1.300 ευρώ. Συνολική αύξηση εισοδήματος για 235.000 συνταξιούχους που ανέρχεται στα 200 εκατ. ευρώ ετησίως.
- Η μεσοσταθμική μηνιαία σύνταξη των νέων συνταξιούχων επικουρικής γήρατος αυξήθηκε από 196 ευρώ (τέλος 2018) σε 222 ευρώ στο τέλος του 2021.

3) Πρόσθετες αυξήσεις σε επιμέρους ομάδες συνταξιούχων

- Αυξήσεις στους συνταξιούχους που εργάζονται, καθώς το «πέναλτι παράλληλης εργασίας» μειώθηκε από 60% σε 30%.
- Αύξηση των συντάξεων που καταβάλλονται στα ορφανά τέκνα, καθώς πλέον δικαιούνται σύνταξη και από τους δύο γονείς σε ποσοστό 50%.

- Σημαντική μείωση της λεγόμενης «προσωπικής διαφοράς» για 550.000 συνταξιούχους με πάνω από 30 χρόνια ασφάλισης. Πρόκειται για παλαιούς συνταξιούχους (που είχαν συνταξιοδοτηθεί προ του Νόμου Κατρούγκαλου) και οι οποίοι δεν είδαν μεν αυξήσεις στις συντάξεις τους από τον επανυπολογισμό του Νόμου Βρούτση, είδαν όμως χάρη σε αυτόν τον Νόμο, μείωση («ροκάνισμα») της προσωπικής τους διαφοράς με αυξήσεις που δόθηκαν για το '20, το '21 και το '22. Έτσι από το 2023 που θα ξεπαγώσουν οι συντάξεις – οι αυξήσεις θα δοθούν βάσει ενός μαθηματικού τύπου που προβλέπεται στη Νομοθεσία- οι συνταξιούχοι αυτοί θα βρεθούν σε καλύτερη θέση για την αύξηση των συντάξεών τους.

4) Αύξηση του εισοδήματος μέσω της ευνοϊκότερης φορολόγησης

Μειώθηκε σε 9% από 22% ο φορολογικός συντελεστής για ετήσια εισοδήματα από συντάξεις και μισθούς έως 10.000 ευρώ και κατά 1% για εισοδήματα άνω των 20.000 ευρώ.

Το όφελος είναι:

- 177 ευρώ ετησίως για συνταξιούχο με μηνιαία σύνταξη από 833 ευρώ και άνω (αφαιρουμένων των εισφορών υγείας).
- ως 177 ευρώ ετησίως για συνταξιούχο με μηνιαία σύνταξη από 720 έως 833 ευρώ (αφαιρουμένων των εισφορών υγείας).

5) Αύξηση των κύριων συντάξεων από 01/01/2023

- Το συνολικό ποσό των κύριων συντάξεων αυξάνεται από την 1.1.2023 κατά 7,75% και αφορά 1.724.713 συνταξιούχοι. Από αυτούς, το 80%-85% θα λάβουν ακέραια την αύξηση αυτή, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των υπολοίπων θα λάβει αυξήσεις που θα ξεπερνούν το 7% αναλόγως του ύψους της προσωπικής διαφοράς που διαθέτουν.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ